

м³/т в залежності від кількості обробок. Також коефіцієнт водоспоживання рослин змінювався під впливом погодних умов року вирощування, сортових особливостей та біопрепарату.

Список використаних джерел:

1. Гамаюнова В.В., Кувшинова А.О. Формування надземної маси та врожайності зерна сортами ячменю озимого в умовах Південного Степу України під впливом біопрепаратів. *Наукові доповіді НУБіП України*. Київ, 2021. № 1(89), 15с.
2. Шкатула Ю.М., Козаченко М.І. Оптимізація технологічних прийомів вирощування ячменю озимого в умовах дослідного поля ВНАУ. *Сільське господарство та лісівництво*. 2021. №22. С.56-71.
3. Шкатула Ю.М., Барський Д.О. Урожайність озимого ячменю залежно від системи удобрення. *Сільське господарство та лісівництво*. №21. 2021. С.82-94.

Abstract. In the Southern Steppe of Ukraine, the agricultural sector attaches primary importance to grain production. Wheat stands out as the dominant crop among the diverse cultivated plants of this region. In place of spring wheat, a significant part of crops is occupied by winter barley. The combination of winter and spring contributes to the growth of both crops, ensuring a diverse and high yield [1]. For the intensification of grain production and the full use of the biological potential of spring barley varieties, the development of resource-saving growing technologies is relevant in modern times.

The steppe zone of Ukraine presents difficult conditions for agricultural crops, as rising temperatures and drought limit their productivity by depriving them of moisture. Among the decisive factors for successful plant growth, moisture plays a significant role, but when it comes to the technology of growing winter barley, one of the key elements that cannot be forgotten is nutrition, as it plays a significant role in the development of all agricultural crops.

Key words: winter barley, biological preparations, productivity, water consumption.

УДК 351:863

DOI 10.31521/978-617-7149-78-0-26

ЕКОЛОГІЧНА БЕЗПЕКА РЕГІОНІВ ЧЕРЕЗ ВПРОВАДЖЕННЯ БЕЗПЕЧНИХ РЕСУРСНОЗБЕРІГАЮЧИХ ТЕХНОЛОГІЙ

Курепін В.М., канд.екон.наук, доцент

e-mail: kypins@ukr.net

Миколаївський національний аграрний університет

Анотація. Статтею № 16 Конституції України передбачено забезпечення подолання наслідків Чорнобильської катастрофи та підтримки екологічної рівноваги у природному середовищі нашої держави. Екологічну ситуацію в Україні все більше характеризують як кризову [1]. Процеси які тривали десятиріччями привели до деградації довкілля України, причинами такого вважають: структурну деформацію народного господарства у який надається перевага сировинно-видобувної промисловості, найбільш екологічно небезпечній; нехтування законами відтворення природно-ресурсних комплексів; використання ресурсомістких та енергоємних технологій тощо.

Ключові слова: деградація довкілля, екологічна свідомість, природні ресурси, ступень впливу.

Різде погіршення стану довкілля відбувається із-за надмірного забруднення земель, повітря, поверхневих і підземних вод. Такі небезпечні зміни відбувалися/відбуваються завдяки низького рівня екологічної свідомості суспільства, недосконалості діючих правових та економічних механізмів природокористування без урахування вимог до захисту навколишнього середовища. Дешевий спосіб впровадження та нарощування ресурсомістких та енергоємних технологій тільки збільшує нагромадження шкідливих, високотоксичних відходів виробництва. Таке становище загрожує біологічно-генетичної деградації народу та поглиблює регіональні кризи.

Природоохоронні програми та їх реалізація потребує значних коштів. Нажаль останні роки держава не може виділяти необхідну кількість коштів на забезпечення раціонального використання природних ресурсів та поліпшення стану навколишнього природного середовища в цілому. В сучасних складних умовах сьогодення необхідні ефективні, реалістичні, економічно вигідні рішення, які б враховували основні критерії і чинники, такі як:

- забрудненість довкілля та погіршення здоров'я людей;
- зниження продуктивності виробництва, за яких відбуваються втрати та руйнування природних ресурсів;
- загроза біологічному та ландшафтному різноманіттю, завдання непоправної шкоди екосистемам;
- ефективність природоохоронних заходів, з точки зору екологічних та економічних характеристик [2].

Пріоритети охорони довкілля та раціональне використання природних ресурсів відбувається через:

- зведення до мінімуму шкідливого впливу об'єктів ядерної галузі, захист населення та довкілля від викидів радіації та гарантування екологічної безпеки;
- поліпшення стану якості питної води, екології водних ресурсів України;
- стабілізація екологічного стану у промислових регіонах за рахунок будівництва/реконструкції очисних каналізаційних споруд [3];
- структурну перебудову виробничого потенціалу економіки щодо екологізації технологій усіх галузей господарювання тощо.

Пріоритетність реалізується через програми у галузі охорони довкілля та забезпечення екологічної безпеки на державному, галузевому, регіональному та місцевому рівнях. Виходячи з пріоритетності на найближчу перспективу треба вирішувати питання по запобіганню рівня забруднення та виснаженню природних об'єктів. Розв'язання таких проблем потребує:

- впровадження новітніх наукових досліджень, у першу чергу, у відновлювані джерела енергії, енерго- і ресурсозберігаючі технології, технічне переоснащення виробничого комплексу;
- зниження техногенного навантаження та раціональне використання природних ресурсів [4] за рахунок екологічного контролю та впровадження наукових доробок;

- створення системи моніторингового контролю та спостережень за об'єктами господарювання економіки України;
- визначення ризику, ступеня впливу обумовленого техногенними об'єктами на довкілля [5].

Такі дії передбачають заходи, які будуть протидією двом типам шкідливих впливів техногенного середовища, це режим аварійної ситуації при відхиленні від звичайно допустимих умов експлуатації будь-якого обладнання, машин, механізмів, що спричиняє негативний вплив на людину та природне середовище; режим повсякденної експлуатації зумовлений недосконалістю обладнання та технології виробництва, переробки відходів.

У ядерної галузі оцінка екологічної безпеки повинна визначатися на всіх етапах існування підприємства: проектування, будівництво, експлуатація, консервування, вивід з виробництва. Враховується весь життєвий цикл, так як нам протязі його діють (можуть діяти) небезпечні викиди: радіаційні, хімічні, теплові тощо.

Підприємства ядерно-паливного циклу Україні формують радіаційний фон природного середовища та місць проживання людей, нажалі ще треба враховувати наслідки аварії на Чорнобильській АЕС. Райони посиленого контролю, це регіони в яких розташовані атомні електростанції та інші радіаційно небезпечні об'єкти. Для забезпечення отримання та оцінки інформації по радіаційній обстановці треба створити поетапну систему радіаційного моніторингу раннього оповіщення. При такому становищі буде діяти автоматичний контроль за радіаційними аварійними ситуаціями, інформація про радіаційний стан буде оперативно надходити населенню.

Екологічна діяльність повинна бути направлення отримання інформації про оцінку і прогнозування екологічного стану середовища життєдіяльності суспільства. Така діяльність забезпечить прийняття управлінських рішень по функціонуванню природного середовища та веденню раціонального природокористування.

Список використаних джерел:

1. Ivanenko V. S. (2022, October 27-28). *Environmental problems of using and protecting the rivers of the Pripjat basic* [Conference presentation abstract]. *Transboundary Dniester River Basin Management and EU Integration – Step by Step*, Moldova, Kishinev, 92-96. URL:<https://dspace.mnau.edu.ua/jspui/handle/123456789/11848>.
2. Kurepin V. M., & Ivanenko V. S. (2019, November 20-21). *The mechanism of management of environmental safety of economic object on the basis of marketing* [Conference presentation abstract]. *Accounting, analytical and financial support of business entities: national, globalization, European integration aspects*, Mykolayiv National Agrarian University, Mykolaiv, Ukraine, 169-172. URL:<http://dspace.mnau.edu.ua/jspui/handle/123456789/6411>.
3. Kurepin V., & Batsurovska I. (2023). Ecological and Economic Balance on Kinburn: Circumstances of the Reserve Territories of Pre-war, War and Post-war Times. *Modern Economics*, 42(2023), 62-69. URL:<https://dspace.mnau.edu.ua/jspui/handle/123456789/17040>.
4. Kuzmina T. M. (2021). Analysis of the state of water resources in the Mykolaiv region. *Academician Leo Berg – 140 years*, 389-394. URL:<http://dspace.mnau.edu.ua/jspui/handle/123456789/8877>.

5. Ivanenko V. S. (2021, March 25-26). *Separate concepts of environmental safety of life activities* [Conference presentation abstract]. Problems and prospects of the development of the life safety system, Lviv State University of Life Safety, Lviv, Ukraine, 192-194. URL:<http://dspace.mnau.edu.ua/jspui/handle/123456789/9075>.

Abstract. Article No. 16 of the Constitution of Ukraine provides for overcoming the consequences of the Chernobyl disaster and maintaining ecological balance in the natural environment of our country. The ecological situation in Ukraine is increasingly characterized as a crisis. Processes that lasted for decades led to the degradation of Ukraine's environment, the causes of which are considered to be: structural deformation of the national economy, in which preference is given to the raw materials and extractive industry, which is the most ecologically dangerous; neglecting the laws of reproduction of natural resource complexes; use of resource-intensive and energy-intensive technologies, etc.

Keywords: environmental degradation, environmental consciousness, natural resources, degree of influence.

УДК 631.164.23

DOI 10.31521/978-617-7149-78-0-27

INVESTMENT PROJECTS FOR THE USE OF MINERAL FERTILIZERS IN AGRICULTURAL ENTERPRISES

Khrystenko O.A., candidate economy Sciences, associate professor

Mykolaiv National Agrarian University

e-mail: olhakhrystenko@gmail.com

Tkachuk A.V., graduate student, specialty 051 "Economics"

Mykolaiv National Agrarian University

e-mail: nastena1997_tkachuk@ukr.net

Abstract. With a large production and export potential of agricultural products, with the effectiveness of state support mechanisms, the creation of a stable and clear legislative framework that would promote an innovative and investment climate in the agrarian sector of the economy, Ukraine is able to ensure an increase in the economic growth of the industry and activate food exports. Activation of investment activities is not only the main condition of agriculture, but also becomes the most important determining factor of its further development.

Keywords: agricultural enterprises, mineral fertilizers, investments, agriculture.

The world experience of the intensification of the use of land resources proves that 30-40% of the increase in agricultural production in the countries of Europe and the USA is due to the use of mineral fertilizers for the normal life and development of plants, in addition to water, carbon dioxide and oxygen, plants need various nutrients, such as nitrogen, phosphorus, potassium, calcium, magnesium, sulfur, cobalt and many others. Nitrogen in this list is one of the most important elements and is part of proteins, vitamins and other substances found in plants. The problem of effective use of mineral fertilizers has always been relevant and special. gained importance in the